

վերցնելու, վերահիշյալ զիմմի որդին ևս մուսուլման դառնա և այդպիսով ինքը դառնա միակ ժառանգորդը, եղբայրներինց ավագը լինելով հանդերձ, ավելի ուշ մուսուլման դարձածը կարող է ավելի վաղ մուսուլման դարձած եղբորինց խել ժառանգության իրավունքը, թե ոչ: Պարզեցեք¹:

Շեյխ-ուլ-իսլամը այս հարցին ժխտական պատասխան է տալիս և կնքում Այսպիսով ստացվում է հետևյալ պատկերը: Վախճանվել է Բարա անու- նով մի հայ: Սերունդներ չունենալու պատճառով նրա ունեցվածքը ժառանգում են եղբայրները: Բարան ունեցել է երկու եղբայր, որոնցից մեկը մահմեդականություն էր ընդունել և վախճանվել էր թողնելով երկու որդիներ, իսկ մյուս եղբայրը, որը նույնպես երկու որդիներ ուներ, շարունակում էր մնալ քրիստոնյա: Բայց որովհետև այս զեպքում, համաձայն Շար'ի ֆեթվայի ժառագությունը հասնում էր մուսուլման եղբոր որդիներին և ոչ թե զիմմի եղբոր, ուստի վերջինս շտապում է մահմեդականություն ընդունել, որից հետո, որպես ավելի մերձավոր ժառանգորդ իրավունք է ստանում ժառանգելու եղբոր ունեցվածքը:

Պարզվում է ուրեմն, որ զիմմի ժառանգորդները, որքան էլ որ նրանք մերձավոր լինեն, զրկվում էին ժառանգությունից, եթե կային մուսուլման ժառանգորդներ: Իսկ այս վերջիններս որքան էլ որ նրանք ազգակցություն մի ավելի հեռու լինեին, այնուհանդերձ ժառանգության իրավունքը նրանց էր վերապահվում:

Այնուհետև մենք տեսնում ենք, որ նոր մահմեդականություն ընդունած եղբայրը, որ սկսում է անվանվել Մեհդիկուլի, նախքան մահմեդականություն ընդունելը արդեն ուներ երկու որդի՝ Շահնազար և Զաքարիա անուններով, որոնցից Զաքարիան, որը եղբայրներից ավագն էր, զիմմի էր մնացել, իսկ Շահնազարը նույնպես մահմեդականություն էր ընդունել: Դրա համար էլ համաձայն ֆեթվայի, իր հոր՝ Մեհդիկուլի ունեցվածքը, որն իր հերթին ժառանգել էր իր եղբայր Բարայից, նրա մահվանից հետո ամբողջությամբ անցնում է իր փոքր որդուն Շահնազարին, իսկ մեծ որդին զիմմի լինելու պատճառով զրկվում է ժառանգության իրավունքից և հետագայում մահմեդականություն ընդունելով էլ նույնիսկ չէր կարող վերականգնել իր ժառանգական իրավունքները:

Ինչպես տեսանք, հավատափոխությունը ավելի հեռավոր ժառանգորդներին հնարավորություն էր տալիս ավելի մերձավոր ժառանգների ձեռքից խլելու բոլոր իրավունքները և նրանց լիովին զրկելու ժառանգությունից: Շար'ի ֆեթվաներում բավական պարզ ասված է, որ «եթե կա մուսուլման ժառանգ, անհավանաբար ժառանգությունից զրկվում են»:

Շար'ը միաժամանակ հնարավորություն էր տալիս զիմմի ժառանգներին անմիջապես մահմեդականություն ընդունելով վերականգնել իրենց իրավունքները: Սակայն այդ պետք է կատարվեր նախքան ամբողջ ժառանգության մուսուլման ժառանգների միջև բաժանվելը: Այլապես, ինչպես ասված է ֆեթվայում, ժառանգության իրավունքը պատկանում էր ավելի վաղ մահմեդականություն ընդունողին:

Միանգամայն հասկանալի է, որ ժառանգության պատճառով տեղի ունեցող հավատափոխության զեպքերը առանձնապես շատ էին քաղաքարնակ

¹ ՄՊՎ, Թղթ. 1ա, վավ. № 44: